

TẠO HỨNG THÚ HỌC TẬP MÔN “NUÔI VÀ PHÒNG TRỊ BỆNH CHO GIA SÚC GIA CẦM” THÔNG QUA HỌC TRẢI NGHIỆM SÁNG TẠO CHO HỌC SINH TRUNG CẤP NGHỀ KHUYẾN NÔNG LÂM, TRƯỜNG CAO ĐẲNG LAI CHÂU

Đinh Thị Thu
Trường Cao đẳng Lai Châu

Tóm tắt: Môn học “Nuôi và phòng trị bệnh cho gia súc, gia cầm” là một trong những môn học quan trọng trong chương trình đào tạo trung cấp nghề khuyến nông lâm tại Trường Cao đẳng Lai Châu. Bài viết tập trung vào việc ứng dụng phương pháp học trải nghiệm sáng tạo nhằm tạo hứng thú học tập cho học sinh, giúp các em tiếp thu kiến thức một cách chủ động và phát triển kỹ năng thực hành hiệu quả hơn. Thông qua các hoạt động trải nghiệm thực tế như thực hành chăn nuôi, quan sát và điều trị bệnh cho gia súc, gia cầm dưới sự hướng dẫn của giáo viên, học sinh có cơ hội áp dụng kiến thức lý thuyết vào thực tiễn, từ đó nâng cao khả năng tiếp thu và vận dụng trong công việc sau này.

Từ khóa: Học trải nghiệm sáng tạo, giáo dục nghề nghiệp, hứng thú học tập, nuôi và phòng trị bệnh, gia súc gia cầm, đào tạo trung cấp nghề, Cao đẳng Lai Châu.

ENHANCING LEARNING INTEREST IN THE SUBJECT “ANIMAL HUSBANDRY AND DISEASE PREVENTION” THROUGH CREATIVE EXPERIENTIAL LEARNING FOR VOCATIONAL STUDENTS IN AGRICULTURAL AND FORESTRY EXTENSION AT LAI CHAU COLLEGE

Đinh Thị Thu
Lai Chau College

Abstract: The subject “Animal Husbandry and Disease Prevention” is one of the key courses in the vocational training program for agricultural and forestry extension at Lai Chau College. However, teaching practices have shown that many students lack enthusiasm for the subject due to the predominantly theoretical approach, which does not foster a strong connection to practical applications. This study focuses on the application of creative experiential learning to enhance students' learning interest, enabling them to absorb knowledge actively and develop practical skills more effectively. Through hands-on activities such as livestock farming, observation, and disease treatment under the guidance of instructors, students have the opportunity to apply theoretical knowledge to real-world scenarios. This approach improves their comprehension and enhances their ability to implement learned skills in their future careers.

Keywords: Creative experiential learning, vocational education, learning interest, animal husbandry and disease prevention, livestock, vocational training, Lai Chau College

Nhận bài: 04/01/2025

Phản biện: 18/01/2025

Duyệt đăng: 23/01/2025

I. ĐẶT VẤN ĐỀ

Môn học “Nuôi và phòng trị bệnh cho gia súc, gia cầm” đóng vai trò quan trọng trong chương trình đào tạo trung cấp nghề khuyến nông lâm tại Trường Cao đẳng Lai Châu. Môn học không chỉ cung cấp kiến thức cơ bản về chăn nuôi và thú y mà còn giúp học sinh (HS) hình thành kỹ năng thực hành, ứng dụng vào thực tiễn sản xuất nông nghiệp. Tuy nhiên, thực tế giảng dạy cho thấy, nhiều HS chưa thực sự hứng thú với môn học do cách tiếp cận truyền thống còn mang tính lý thuyết, thiếu trải nghiệm thực tế và tương tác đa chiều. Trong bối cảnh đổi mới giáo dục nghề nghiệp, việc áp dụng phương pháp (PP) học trải nghiệm sáng tạo đang trở thành xu hướng nhằm nâng cao hiệu quả giảng dạy. Học trải nghiệm sáng tạo không chỉ giúp HS tiếp thu kiến thức một cách chủ động, linh hoạt mà còn kích thích tư duy

phản biện, rèn luyện kỹ năng nghề nghiệp và nâng cao ý thức trách nhiệm với ngành chăn nuôi thú y. Đặc biệt, đối với HS trung cấp nghề, PP này có thể giúp cải thiện động lực học tập, từ đó nâng cao chất lượng đào tạo và khả năng đáp ứng nhu cầu lao động thực tế.

II. NỘI DUNG NGHIÊN CỨU

2.1. Khái niệm học trải nghiệm sáng tạo

Học trải nghiệm sáng tạo là một phương pháp giáo dục nhấn mạnh vào việc học thông qua trải nghiệm thực tiễn, giúp người học phát triển tư duy phản biện, kỹ năng giải quyết vấn đề và khả năng sáng tạo. Theo Kolb (1984), học trải nghiệm là một quá trình mà qua đó kiến thức được tạo ra thông qua sự chuyển hóa kinh nghiệm. Quá trình này bao gồm bốn giai đoạn: trải nghiệm cụ thể, quan sát phản tư, khái quát hóa khái niệm và thử

nghiệm tích cực. Điều này có nghĩa là người học không chỉ tiếp thu kiến thức một cách thụ động mà còn tham gia vào các hoạt động thực hành, tự khám phá và rút ra bài học từ chính những kinh nghiệm thực tiễn của mình.

Trong giáo dục nghề nghiệp, học trải nghiệm sáng tạo được xem là một cách tiếp cận hiệu quả để nâng cao chất lượng đào tạo, đặc biệt trong các lĩnh vực có tính ứng dụng cao như nông nghiệp và thú y. Dewey (1938) nhấn mạnh rằng trải nghiệm thực tiễn không chỉ giúp người học hiểu rõ hơn về nội dung môn học mà còn kích thích sự sáng tạo và khả năng thích ứng với môi trường làm việc sau này. Bằng cách tham gia vào các hoạt động thực hành, như chăn nuôi, quan sát và điều trị bệnh cho gia súc, gia cầm, HS có thể áp dụng lý thuyết vào thực tế một cách hiệu quả hơn (Moon, 2004).

Bên cạnh đó, học trải nghiệm sáng tạo còn giúp người học phát triển động lực học tập. Theo Ryan & Deci (2000), khi người học được chủ động tham gia vào các hoạt động mang tính trải nghiệm, họ có xu hướng cảm thấy hứng thú hơn với môn học, từ đó nâng cao hiệu suất học tập và khả năng tiếp thu kiến thức. Điều này đặc biệt quan trọng trong bối cảnh giáo dục nghề nghiệp, nơi mà kỹ năng thực hành đóng vai trò quyết định trong việc nâng cao năng lực nghề nghiệp của HS.

2.2. Ý nghĩa của học trải nghiệm sáng tạo đối với việc tạo hứng thú học tập môn “Nuôi và phòng trị bệnh cho gia súc gia cầm” cho học sinh

Giúp người học chủ động tiếp nhận kiến thức: Thay vì tiếp thu kiến thức một cách thụ động qua bài giảng lý thuyết, học trải nghiệm sáng tạo khuyến khích HS tham gia vào các hoạt động thực tiễn như quan sát, thực hành chăm sóc và điều trị bệnh cho vật nuôi. Theo Kolb (1984), khi người học được trực tiếp trải nghiệm, họ sẽ dễ dàng ghi nhớ và hiểu sâu kiến thức hơn so với việc chỉ nghe giảng hoặc đọc tài liệu. Nhờ đó, HS có thể tiếp nhận thông tin một cách chủ động, từ đó nâng cao hiệu quả học tập.

Kích thích trí sáng tạo: Học trải nghiệm sáng tạo tạo cơ hội cho HS thử nghiệm những phương pháp mới trong quá trình chăm sóc và điều trị bệnh cho gia súc, gia cầm. Theo Dewey (1938), trải nghiệm thực tế giúp kích thích trí tưởng tượng và tư duy sáng tạo, cho phép người học tự tìm ra những giải pháp linh hoạt trong các tình huống thực tế. Ví dụ, khi đối mặt với một ca bệnh cụ thể

ở gia súc, HS có thể tự đề xuất cách điều trị dựa trên những kiến thức đã học và điều kiện thực tiễn của trang trại.

Khơi gợi niềm yêu thích với môn học: Một trong những nguyên nhân khiến HS thiếu hứng thú với môn học là do cách tiếp cận thiên về lý thuyết, thiếu sự kết nối với thực tiễn. Học trải nghiệm sáng tạo giúp HS cảm nhận được sự thú vị của môn học thông qua những hoạt động thực tế, chẳng hạn như tham quan trang trại, tham gia chăm sóc vật nuôi và thực hành xử lý bệnh cho gia súc, gia cầm. Theo Ryan & Deci (2000), khi người học cảm thấy nội dung học tập có tính ứng dụng cao và gắn liền với thực tế, họ sẽ có động lực học tập cao.

Tăng cường tư duy phản biện: Khi tham gia vào các hoạt động trải nghiệm, HS không chỉ tiếp nhận thông tin mà còn phải phân tích, đánh giá và đưa ra quyết định trong từng tình huống thực tế. Moon (2004) nhấn mạnh rằng học tập thông qua trải nghiệm giúp người học phát triển tư duy phản biện, bởi họ phải đối mặt với các vấn đề thực tế, đặt câu hỏi, tìm hiểu nguyên nhân và đề xuất hướng giải quyết. Trong môn “Nuôi và phòng trị bệnh cho gia súc, gia cầm”, HS có thể rèn luyện tư duy phản biện thông qua việc phân tích các triệu chứng bệnh, so sánh các phương pháp điều trị khác nhau và lựa chọn phương án phù hợp nhất dựa trên điều kiện thực tế.

2.3. Các ví dụ hoạt động học trải nghiệm sáng tạo

Bài 1: Các đường đưa thuốc vào cơ thể gia súc, gia cầm

Trong giảng dạy bài học về các đường đưa thuốc vào cơ thể gia súc, gia cầm, PP học trải nghiệm sáng tạo được áp dụng để giúp HS tiếp thu kiến thức một cách thực tế và chủ động hơn. Trước tiên, HS sẽ được hướng dẫn thực hành tiêm thuốc trên mô hình hoặc động vật thí nghiệm. Các kỹ thuật phổ biến như tiêm bắp, tiêm dưới da, tiêm tĩnh mạch hoặc cho uống thuốc được giáo viên (GV) hướng dẫn chi tiết. Ban đầu, HS thực hành trên mô hình để làm quen với thao tác, sau đó tiếp tục thực hiện trên gia súc, gia cầm thật dưới sự giám sát của GV nhằm đảm bảo độ chính xác và an toàn.

Sau quá trình thực hành, HS sẽ tiến hành quan sát và đánh giá hiệu quả của từng phương pháp đưa thuốc. Các em theo dõi phản ứng của vật nuôi sau khi tiêm hoặc uống thuốc, từ đó so sánh mức

độ hiệu quả của từng phương pháp điều trị. Quá trình này giúp HS rút ra nhận xét về ưu, nhược điểm của từng cách đưa thuốc và hiểu rõ hơn về tính ứng dụng trong thực tiễn chăn nuôi.

Bên cạnh đó, HS được tham gia giải quyết các tình huống thực tế liên quan đến việc đưa thuốc vào cơ thể gia súc, gia cầm. Các tình huống giả định như “Nếu gia súc không hợp tác khi tiêm, em sẽ làm gì?” hoặc “Nếu tiêm sai vị trí, hậu quả có thể xảy ra là gì?” sẽ được đưa ra để HS thảo luận và đề xuất giải pháp. Việc tham gia vào các hoạt động này không chỉ giúp HS rèn luyện kỹ năng thao tác chính xác mà còn phát triển tư duy phân biện và khả năng xử lý tình huống trong thực tế. Nhờ đó, các em không chỉ nắm vững kiến thức lý thuyết mà còn có thể vận dụng linh hoạt vào thực tiễn chăn nuôi, nâng cao hiệu quả chăm sóc và điều trị bệnh cho vật nuôi.

Bài 2: Phòng chống đói rét cho gia súc, gia cầm

Trong bài học về phòng chống đói rét cho gia súc, gia cầm, PP học trải nghiệm sáng tạo giúp HS tiếp cận kiến thức một cách thực tế và chủ động. Trước tiên, HS sẽ tham gia hoạt động thiết kế chuồng trại chống rét. Lớp học được chia thành các nhóm, mỗi nhóm có nhiệm vụ nghiên cứu và đề xuất mô hình chuồng trại phù hợp nhằm bảo vệ vật nuôi trong điều kiện thời tiết lạnh giá. Sau khi hoàn thành mô hình, các nhóm sẽ trình bày ý tưởng thiết kế của mình, trong đó nêu rõ cách bố trí chuồng trại, sử dụng vật liệu giữ nhiệt và các biện pháp che chắn. GV sẽ đưa ra nhận xét, chỉnh sửa và bổ sung kiến thức để giúp HS hoàn thiện thiết kế của mình. Hoạt động này không chỉ nâng cao khả năng sáng tạo mà còn giúp HS hiểu rõ hơn về vai trò của việc xây dựng chuồng trại phù hợp trong việc bảo vệ vật nuôi khỏi tác động tiêu cực của thời tiết.

Tiếp theo, HS sẽ thực hành ủ ấm và bổ sung dinh dưỡng cho vật nuôi trong mùa lạnh. Các em sẽ được hướng dẫn cách sử dụng rơm rạ, bạt che chắn chuồng, sử dụng hệ thống sưởi ấm, cũng như cách lựa chọn thức ăn giàu năng lượng để giúp gia súc, gia cầm duy trì thể trạng tốt trong mùa đông. Việc thực hành trực tiếp này giúp HS rèn luyện kỹ năng chăm sóc vật nuôi, đồng thời hiểu rõ hơn về ảnh hưởng của chế độ dinh dưỡng đến sức khỏe của gia súc, gia cầm trong điều kiện khắc nghiệt.

Ngoài ra, HS sẽ tham gia khảo sát thực tế tại các hộ chăn nuôi, nơi họ có thể quan sát và tìm

hiểu các biện pháp chống đói, chống rét được áp dụng trong thực tiễn. Trong quá trình khảo sát, HS sẽ phỏng vấn người chăn nuôi về hiệu quả của từng phương pháp, từ đó ghi nhận những ưu điểm và hạn chế để rút ra bài học cho bản thân. Sau chuyến đi, các nhóm sẽ tổng hợp thông tin, viết báo cáo và đề xuất các giải pháp cải thiện để tối ưu hóa việc bảo vệ vật nuôi trong mùa đông.

Việc tham gia vào các hoạt động học trải nghiệm sáng tạo này mang lại nhiều lợi ích thiết thực. HS không chỉ hiểu rõ tầm quan trọng của việc phòng chống đói rét đối với vật nuôi mà còn được rèn luyện kỹ năng làm việc nhóm và giải quyết vấn đề thực tế. Đặc biệt, phương pháp này giúp tạo sự kết nối chặt chẽ giữa lý thuyết và thực hành, giúp HS có cái nhìn thực tế hơn về việc chăm sóc gia súc, gia cầm trong điều kiện thời tiết khắc nghiệt, từ đó nâng cao năng lực nghề nghiệp của các em trong tương lai.

Bài 3: Một số bệnh thường gặp trên gia súc, gia cầm

Trong bài học về một số bệnh thường gặp trên gia súc, gia cầm, PP học trải nghiệm sáng tạo giúp HS tiếp cận kiến thức một cách trực quan và thực tế. Đầu tiên, học sinh được chia nhóm để tham gia hoạt động chẩn đoán bệnh qua triệu chứng thực tế. Các nhóm sẽ quan sát vật nuôi có dấu hiệu bệnh tại trang trại thực tế hoặc thông qua video mô phỏng, sau đó ghi lại các triệu chứng và đưa ra chẩn đoán sơ bộ. Quá trình này giúp HS phát triển khả năng quan sát, phân tích và nhận diện các biểu hiện bệnh lý trên vật nuôi, từ đó đề xuất phương pháp điều trị phù hợp.

Tiếp theo, HS sẽ tham gia thực hành xét nghiệm và điều trị bệnh, một hoạt động quan trọng nhằm giúp các em có kỹ năng thực hành nghề nghiệp. Dưới sự hướng dẫn của GV, HS sẽ tiến hành lấy mẫu bệnh phẩm như máu, phân, dịch tiết để quan sát dưới kính hiển vi hoặc sử dụng bộ xét nghiệm nhanh nhằm xác định nguyên nhân gây bệnh. Dựa trên kết quả xét nghiệm, HS sẽ thực hành các phương pháp điều trị như tiêm thuốc, sử dụng kháng sinh hoặc áp dụng các biện pháp phòng bệnh phù hợp. Việc tham gia trực tiếp vào quy trình xét nghiệm và điều trị giúp HS hiểu rõ hơn về nguyên nhân, cách phòng ngừa và PP kiểm soát dịch bệnh trong chăn nuôi.

Bên cạnh đó, HS sẽ thực hiện dự án nghiên cứu tình huống, trong đó mỗi nhóm sẽ được giao

nghiên cứu về một loại bệnh phổ biến như cúm gia cầm, lở mồm long móng hoặc tiêu chảy ở lợn. Nhóm HS có nhiệm vụ tìm hiểu nguyên nhân, triệu chứng, cách điều trị và phòng bệnh, sau đó xây dựng kế hoạch phòng trị chi tiết. Khi hoàn thành, mỗi nhóm sẽ trình bày báo cáo và đề xuất các biện pháp xử lý thực tế, giúp cả lớp có cái nhìn sâu sắc hơn về các loại bệnh và chiến lược kiểm soát hiệu quả.

Việc áp dụng PP học trải nghiệm sáng tạo trong bài học này mang lại nhiều lợi ích đáng kể. HS không chỉ nắm vững các triệu chứng bệnh và cách xử lý thực tế mà còn được rèn luyện kỹ năng quan sát, phân tích và phản biện khi đưa ra chẩn đoán. Ngoài ra, việc tham gia vào các hoạt động thực tiễn giúp tạo động lực học tập, giúp HS cảm thấy hứng thú hơn với môn học nhờ được trực tiếp

trải nghiệm quá trình chẩn đoán và điều trị bệnh. Phương pháp này không chỉ giúp nâng cao chất lượng đào tạo mà còn chuẩn bị cho HS những kỹ năng cần thiết để làm việc hiệu quả trong lĩnh vực chăn nuôi và thú y.

III. KẾT LUẬN

Học trải nghiệm sáng tạo là một PP hiệu quả trong giảng dạy môn “Nuôi và phòng trị bệnh cho gia súc, gia cầm”, giúp HS tiếp thu kiến thức chủ động, phát triển kỹ năng thực hành và nâng cao hứng thú học tập. Thông qua các hoạt động thực tế HS không chỉ kết nối lý thuyết với thực tiễn mà còn rèn luyện tư duy phản biện và khả năng giải quyết vấn đề. Việc áp dụng PP này góp phần nâng cao chất lượng đào tạo nghề, giúp HS có sự chuẩn bị tốt hơn để đáp ứng yêu cầu thực tế của ngành khuyến nông lâm.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

- [1]. Kolb, D. A. (1984). *Experiential Learning: Experience as the Source of Learning and Development*. Prentice Hall.
- [2]. Dewey, J. (1938). *Experience and Education*. Macmillan.
- [3]. Moon, J. (2004). *A Handbook of Reflective and Experiential Learning: Theory and Practice*. Routledge.
- [4]. Ryan, R. M., & Deci, E. L. (2000). *Self-determination theory and the facilitation of intrinsic motivation, social development, and well-being*. *American Psychologist*, 55(1), 68–78.
- [5]. Nguyễn Văn Thanh (2020). *Giáo trình Chăn nuôi và Thú y ứng dụng*. NXB Nông nghiệp.